

РЕШЕНИЕ

№ 15088

гр. София, 20.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав, в публично заседание на 24.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **530** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 10, ал. 5 от ЗСПД.

АССГ е сезиран от Р. С. А. с жалба срещу заповед № ЗСПД/Д-С-СК/7376/16.12.2025 г., издадена от Началник отдел „СЗ“ в ДСП С.. Излага съображения за незаконосъобразност акта и моли да бъде отменен.

Ответникът в писмено становище /л. 34/ счита, че жалбата е неоснователна и моли административният акт да бъде потвърден.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено от фактическа страна следното:

На 11.12.2025 г. Р. С. А. е подала заявление-декларация за отпускане на месечни помощи за отглеждане на деца до завършване на средно образование по чл. 7 от ЗСПД /л. 14/.

Представени са удостоверения, че С. А. и М. А. са записани в първи клас /л. 21 и л. 22/.

Представени са доказателства, че жалбоподателката и четирите ѝ деца са с предоставен хуманитарен статут /л. 37 и сл./.

С атакуваната заповед /л. 7/ е отказана месечна помощ по чл. 7, ал. 1 от ЗСПД на Р. С. А. по съображения, че три от децата не са български граждани, а четвъртото дете освен това и не учи в училище и не посещава подготвителна група.

Представени са доказателства за компетентност на органа, издал атакуваната заповед /л. 28/.

От правна страна:

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспорения

административен акт (чл. 168, ал. 1 АПК) на основанията, посочени в чл. 146 АПК, съдът намира, че същият е издаден от компетентен орган – Началник отдел „СЗ“ в ДСП С., съгл. чл. 10, ал. 4 от ЗСПД и с оглед представената заповед от 03.11.2023 г. /л. 28/. При издаването му е спазена предвидената в закона писмена форма и не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, предвидени в ЗСПД и Правилника за прилагането му.

Съгласно чл. 3 от ЗСПД право на семейни помощи за деца имат: 1. бременните жени - български граждани; 2. семействата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната; 3. семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; 4. семействата на роднини, близки или приемни семейства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 5. бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Спорът е правен и се свежда до въпроса дали са основания за отпускане на месечна помощ по реда на ЗСПД за децата, доколкото не е налице международен договор между Република България и С., който да урежда на реципрочна основа отпускането на семейни помощи.

Трайна е съдебната практика на АССГ по дела, касаещи граждани с предоставен хуманитарен статут, че исканата помощ следва да бъде отпусната. В този смисъл са например Решение № 7922 от 21.12.2022 г. на А. - С. по адм. д. № 9746/2022 г., Решение № 2712 от 20.04.2023 г. на А. - С. по адм. д. № 11136/2022 г., Решение № 885 от 9.02.2024 г. на А. - С. по адм. д. № 10822/2023 г., Решение № 770 от 2.02.2024 г. на А. - С. по адм. д. № 11038/2023 г., Решение № 2174 от 31.03.2022 г. на А. - С. по адм. д. № 10464/2021 г. и други. Няма правно и фактическо основание в настоящото производство да се приеме обратното.

В посочените решения са изложени подробни мотиви, свеждащи се до това, че когато лицето е с хуманитарен статут, същото се ползва съгл. чл. 32 от ЗЧРБ с правата на постоянно пребиваващ чужденец, който от своя страна, съгл. чл. 26, ал. 2 от Конституцията на РБ /КРБ/ и чл. 3, ал. 1 от ЗЧРБ, има всички права по КРБ.

В решенията е прието също така, което се споделя напълно от настоящия състав, че цитираната по-горе норма на чл. 3, т. 5 от ЗСПД не е съобразена с разпоредбата на чл. 28, § 1 на Директива 2004/83/ЕО на Съвета от 29.04.2004 г. относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила, съгласно която държавите членки полагат грижи получилият статут на бежанец или статут на субсидиарна закрила да получават в държавата членка, която им е предоставила статута, необходимото социално подпомагане, равностойно на предвиденото за гражданите на тази държава членка, и Директива 2011/95/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 13 декември 2011 година относно стандарти за определянето на граждани на трети държави или лица без гражданство като лица, на които е предоставена международна закрила, за единния статут на бежанците или на лицата, които отговарят на условията за субсидиарна закрила, както и за съдържанието на предоставената закрила.

Следователно налице е противоречие на националните норми с нормите на Директива 2011/95/ЕС и Директива 2004/83/ЕО. България като държава членка в тази връзка е обвързана по отношение на резултата, който трябва да бъде постигнат с посочения акт, а именно получаване на необходимото социално подпомагане, което да е равностойно на предвиденото за гражданите на държавата членка.

В този смисъл националната правна уредба относно възможността за предоставяне на помощи за деца на чужденци, пребиваващи и отглеждащи децата си на територията на Република България в производство по предоставяне на международна закрила /респ. с предоставена международна закрила/ следва да се тълкува в съответствие с общностното право.

С оглед представените удостоверения, че С. А. и М. А. са записани в първи клас /л. 21 и л. 22/, съдът намира, че жалбата срещу заповедта в частта, в която е отказана месечна помощ за тези деца, е основателна.

Жалбата е неоснователна по отношение на претендираната месечна помощ за другите две деца – Ю. А. и М. А., поради липса на доказателства по чл. 7, ал. 1, т. 2 и т. 3 от ЗСПД, а именно, че децата са записани в училище. Макар да са налице такива твърдения в жалбата, същите не са подкрепени с доказателства, съгл. изрично указаната на А. доказателствена тежест в разпоредбата за насрочване от 12.02.2026 г.

С оглед на изложеното атакуваната заповед се явява незаконосъобразна в частта, в която на Р. А. е отказана месечна помощ за децата С. и М. А. и следва да бъде отменена, като на основание чл. 173, ал. 2 от АПК делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне при съобразяване с изложените мотиви, като административният орган следва да прецени предпоставките за получаване на помощта и размера ѝ съобразно наличието на други помощи за децата в качеството им на ученици, предоставени по реда на ЗСПД.

По отношение на отказаната месечна помощ за другите две деца, заповедта се явява законосъобразна.

Процесуалният представител на жалбоподателката претендира разноски при условията на чл. 38 от ЗА, във връзка с което настоящият състав намира следното:

С Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело С - 438/22 по преюдициално запитване, е прието, че член 101, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 от ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи, както и че национална уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноски за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията "с оглед на целта" по смисъла на тази разпоредба от ДФЕС. Отбелязано е също, че при наличието на посочените ограничения не е възможно позоваването на легитимни цели, както и че националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба спрямо страната, осъдена за разноски, включително и когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги. Решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища. Съдът, като взе предвид цитираното решение, приема, че нормата на чл. 38, ал. 2 от ЗА, препращаща към Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения, не съответства на правото на ЕС, поради което не следва да се прилага. Посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено като ориентир при определяне служебно на възнаграждения, но без да са обвързващи за съда. Тези размери, както и приетите за подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат на преценка от съда с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото.

В този смисъл е например Определение № 50015/16.02.2024 г. на ВКС по т. д. № 1908/2022 г., I т. о., ТК.

Според чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв. в равностойността им в евро. Жалбата е частично основателна, поради което и възнаграждението по Наредбата следва да е наполовина. В случая от адвоката е изготвена жалба по ЗСПД, като адв. С. не се яви в съдебно заседание. Същевременно на настоящия състав е известно, че адв. К. С. предоставя идентична правна помощ и процесуална защита на много чужденци по идентични казуси с идентичен резултат в съда. Изложените обстоятелства обосновават извод, че предвиденият размер от 500 лв. /при частично основателна жалба/ е прекомерен и несъответстващ на извършената работа и на фактическата и правна сложност на казуса. Ответникът следва да заплати разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 75 евро съобразно уважената част от жалбата.

Ответникът не претендира разноски, поради което такива не следва да му бъдат присъждани.

Така мотивиран, Административен съд София-град, 13 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Р. С. А. заповед № ЗСПД/Д-С-СК/7376/16.12.2025 г., издадена от Началник отдел „СЗ“ в ДСП С., в частта, в която на Р. С. А. е отказана месечна помощ за децата С. А. А. и М. А. А..

ВРЪЩА делото в отменителната част като преписка на Директора на ДСП С. за ново произнасяне при съобразяване с мотивите, изложени в настоящето решение.

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Р. С. А. срещу заповед № ЗСПД/Д-С-СК/7376/16.12.2025 г., издадена от Началник отдел „СЗ“ в ДСП С., в частта, в която на Р. С. А. е отказана месечна помощ за децата Ю. А. А. и М. А. А..

ОСЪЖДА ДСП С. да заплати на адв. К. С., член на САК, с личен № [ЕГН], разноски за адвокатско възнаграждение по чл. 38 от ЗА в размер на 75 евро.

Решението е окончателно, съгл. чл. 10, ал. 6 от ЗСПД.

СЪДИЯ: